

Ne strinjamo se povsem tudi v Vašim „Res pa je“. Ad 1: To trditve zavračamo zopet z besedami, ki ste jih pisali iz krogov kranjskih učiteljic, koje smo zapisali zgoraj pod 1. To trditve zavračate tudi sami v odstavku „Res pa je“ pod 2, ker ste citali na shodu pismo kolegic, katera v toplih besedah priporoča ustanovitev lastnega društva, kateremu bi bil namen nabirati svoj fond. To podkrepljate v „popravku“ zopet pod 3, ker ste to misel odobraval. — Kar „popravljate“ pod 4, ne spada k stvari; omenimo pa minogredo, da „Učit. Tovarš“ se ni nikdar zavzemal stališča napram posameznim učiteljem in ne napram posameznim učiteljem, ampak vedno le napram koristim učiteljskega stanu in šole. To stališče bo zavzemal tudi v bodoče. — Kar pišete pod 5, Vam dragevolje potrdimo, da smo 21. m. n. — torej pet dni potem, ko ste citali notico „Napaden konvikt“ — prejeli prvo Vašo pošiljatev za prodane marke v prid konviktu in sicer 360 gld. + 25 kr.; potrjujemo tudi, da ste si od te pošiljave uračunili 5 kr. za znamko na nakaznici in 20 novčičev pa za priporočeno pismo, v kojem ste nam poslali „Popravek“. To je res velikodušna naklonjenost do konvikta! — Kar popravljate pod 6, zopet ne spada k stvari, čeprav dragevolje in hvaležno priznamo, da smo prejeli od Vas dne 16. maj. travna 1896 res 90 kr. in dne 6. prosinca 1897 pa 270 gld., naprej pa nič več! — Za „popravek“ pod 7 smo se opravičili še zgoraj.

Se nekaj glede Vašega vprašanja v dostavku. Imenoma kličemo svoje prijatelje, kolege in tudi kolegice, ker jim s tem kažemo nekako posebno naklonjenost; Vas, cenjena koleginja, pa kličemo zato tako, ker se čestokrat prav radi podpisate: „Koleginja Janja“. Prosimo, prepričajte se v „Učit. Tovaršu“ l. 1890, stran 10; zato nam blagovoljno oprostite, če se ne bomo ozirali na Vašo prepoved.

Res, škoda je časa in truda za tako delo, ker ne koristi nikomur. Ali bi ne bilo bolje za ves naš stan, ko bi delovali složno? Tolaži nas prepričanje, da je med nami še veliko kolegic, ki sodijo vso stvar trezno in premišljeno ter bodo tudi v bodoče hodile z učitelji, s svojimi kolegi, z roko v roki; to ne bo le v korist šoli, ampak v korist stanu in vsakemu posamezniku izmed učiteljstva. Ženska emancipacija se ni prinašala nikomur koristi, ker nima zdrave podlage. Ta prikazen je le nekaka osvetoželnost nad gotovimi osebam, ali nad kakim stanom, ali tudi nad moškimi sploh. Emancipirana ženska nima mika, nima ljubeznivosti in ženska, ki ni ljubeznjiva, je izgrešila svoj poklic. Njo razodevajo se znani znaki: čmeren obraz, nevolja nad vsem, nagubano čelo in — domišljija. One kolegice, ki hočejo biti take, se bi rade ločile od svojih kolegov; v družbi kolegov bodo pa ostale tudi v bodoče vse prijazne, ljubeznive in kolegialne tovarišice in vsem tem kličemo vsi učitelji: Bog jih živi in vedno dobrodošle v naši družbi!

„Ljubljanski Zvon“ bodo prejeli učitelji in učiteljice po znižani ceni in sicer za 4 gld. na leto in 2 gld. za pol leta. Priporočamo ta slovenski leposlovni list ne samo učiteljem, ampak tudi učiteljicam.

„Soča“ bo izhajala z novim letom po dvakrat na teden ter bo veljala na leto samo 6 gld.

„Slovenski Narod“ dobi učiteljstvo po znižani ceni in sicer za 12 gld. na leto s poštino vred. Ljubljanski učitelji ga dobijo za 10 gld. na leto.

Naznanilo „Pedagogiško društvo“ izda v kratkem knjigo z nastopno vsebino: I. V spomin petdesetletnega vladanja Njegovega Velikanstva cesarja Frančiška Jožefa I. (s sliko). II. Stvarna in slovnična obravnava 220. sestavka v III. berilu: „Cesar Franc Jožef I.“ III. O porabi modelov z 225. podobami (prevod iz angleščine). IV. Odlični hrvaški in srbski pedagogi. V. Pogled na slovensko pedagogično polje l. 1896. in 1897. VI. Odborovo poročilo o delovanju „Pedagogiškega društva“ leto 1896.—1898. Pri tej priliki prosim odbor cenjeno učiteljstvo naj kanele dopišlje letnino, da bode odbor vsaj brez skrbi glede tiskovnih stroškov. Tudi ima še mnogo prejšnjih knjig v zalogi. Prosimo, sežite po njih. — Veselo novo leto!

Svoji k svojim. „Učit. Tovarš“ se dobi v Ljubljani v teh-le kavarnah, oziroma gostilnah: Kavarna „Evropa“ na Dunajski cesti; kavarna Mayrjeva v Filipovem dvorcu v Špitalskih ulicah; „Narodna kavarna“ v Zvezdi; kavarna „Narodni dom“ in kavarna „Valvazor“ na Sv. Petra nasipu. — Gostilna J. Košenina (Na Pergerš) na Marije Terezije cesti; v tej gostilni se dobi zelo okusna in ceno hrana in dobra pijača; priporočamo to gostilno posebno tovarišem z dežele, kadar prihajajo v Ljubljano; gostilna „Vipavska zadruga“ na Bregu; tu se dobi izvrstna vipavska kapljica in dober prigrizek. Torej, tovariši, le: Svoji k svojim! Tudi učiteljstvo na deželi ima svoje izbrane gostilne in kavarne, posebno v krajih, kjer so sodnije in davkarije in tudi v drugih večjih krajih. Tovariši, zahtevajte v teh gostilnah, da se naročite na naš list, da bode tudi ljudstvo čitalo, po čem težimo in koliko delamo. Kdor nam pridobi takega naročnika, naj nam ga blagovolji naznaniti, da ga potem v listu priporočamo kolegom in kolegicam. Isto velja tudi tovarišem s Primorja in Štajerskega. V Kranju ima naš list gostilničar g. Peter Mayr ml. Kogar privede pot v Kranj, naj gre kar naravnost k našemu Petru, kjer bo gotovo izvrstno in prav cenó postrežen, tembolj, ker je g. Peter znan kot velik prijatelj učiteljev in podpornik učiteljskega konvikta. Še jedenkrat: Svoji k svojim!

Z Goriskega. Gorška dežela ima v resnici od bogov zaničevane učitelje; ali ti bogovi so živi in plezajo vedno više ob kolu materijalne sreče in časti po brbljih sestranih učiteljev. Naša dežela je uboga, zato so nje zastopniki res v težkem položaju, ko gre za zboljšanje plač

in naše učiteljstvo v ogromni večini rado trpi nekoliko iz rodoljubja, ali tu prihajajo še drugi faktorji v poštev, tako da ob skromni plači učiteljstva trpi še preziranj in poniževanja. Pred par leti so nekega učitelja kar odstavili, češ, da ne zna poučevati. 25 let je učil, 25. leto kar najedenkrat je postal nezmožen. To je bila le pretveza; vsemogočnejši so imeli druge vzroke, s katerimi se niso upali na dan. Da je res pri nas pravo „paševanje“, da smo učitelji resnično hlapci, s katerimi se ne postopa po zakonih, nam očitno kaže še drug slučaj. Letos so dobili nekateri učitelji mesta, ki niso bila niti razpisana. Ako bi bila mesta razpisana, prosili bi bili vrednejši in starejši. Da so pa razmere v resnici skandalozne, kaže nam dejstvo, ki je v zvezi z odpravo pripravnic v Kobaridu. Ta slučaj nam kaže očitno, da gorje tistemu, ki ni Benjamin od neke „persone gratissime“. Iz vsega, kar se je z nami počenjal do zdaj, razvidimo in sklepamo, da učiteljstvu ni treba posebno ukvarjati se s šolo; učitelj ne bode značajeu ter ne izobrazuj se nadalje, temveč klečeplazi in — dobro ti bo!

Koroški deželni šolski svet se je ugreel zadnji čas za ustanovo meščanske šole v Velikoven ter je že priporočil ustanovo deželnemu odboru. Koroška že ima po našem mnenju dovolj meščanskih šol, a to za dečke kakor za deklice. Prej nego potreba take šole v Velikoven, je menda dotične oblasti naklepi, s tem nekaj slovensk značaj tega jedinega mesteca na Koroškem oslabiti.

Deželni zbori. Kranjski, štajerski in goriški deželni zbor se je sešel v 28. dan m. m. Koroški in tržaški bosta začela zborovati v 10. dan t. m. in istrski pa v 17. dan t. m. Zasedanje deželnih zborov naslednje učiteljstvo paznim očesom in gotovo ne brez vzroka; saj imajo deželni poslanci v rokah našo eksistenco, ker nam določujejo plače. Letos se bode reševalo to za učiteljstvo toli pereče vprašanje v štajerskem in kranjskem deželnem zboru. Želeti bi bilo, da bi se tudi v goriškem deželnem zboru spravilo to vprašanje na dnevni red in bi se stvar v prvi vrsti vsaj toliko daleč privedla, da se gg. poslanci zjedinijo za deželni šolski zaklad.

Pomanjkanje učiteljev na Kranjskem. V zadnji številki l. l. smo poročali, da gredo naši izprašani kandidati službovat večinoma v sosedno Štajersko, ali gredo pa kam drugam s trebuhom za kruhom. Ni dovolj še to, da mladega naraščaja nimamo; ni dovolj, da nam umirajo krepke moči v najlepši moški dobi tako pogosto, da strše človeka groznica, češ, zdaj, zdaj bo prišla vrsta tudi nate. Pomanjkanje učiteljev bo postalo v najkrajšem času še večje, kajti ravnokar čujemo, da izstopajo stari učitelji iz učiteljske službe. Učitelj J. Rajner iz D. M. v Polju gre k neki zavarovalni družbi v službo, ker z učiteljskimi dohodki ne more živeti! Stalni učitelj Al. Gorjup iz Postojne gre k sodniji, in mož ima popolnoma prav, saj mu bo dana prilika, priti celo v 9. činovni razred. Za njim bo šel še marsikdo.

Opozarjamo naše gg. deželne poslance, da se čim preje in resno lotijo tega našega perečega vprašanja ter ga rešijo tako, da bode v korist učiteljstvu, šoli in — deželi! Povdarjamo pa še jedenkrat, da sto tisoč bo komaj zadostovalo.

Uradni razpisi učiteljskih služb.

Št. 1393

o. šol. sv. Na dvorazrednici na Blokah je stalno popolniti drugo učno mesto z dohodki IV. plačilnega razreda. Dotične prošnje je vlagati semkaj do dne 8. prosinca 1898. C. kr. okrajni šolski svet v Logatcu, dne 16. grudnia 1897.

Št. 1333

o. šol. sv. Na dvorazrednici v Grahovem pri Cerknici je stalno, oziroma začasno popolniti izpraznjeno drugo učno mesto z dohodki IV. plačilnega razreda in prostim stanovanjem. Dotične prošnje je vlagati semkaj do dne 31. grudnia 1897. C. kr. okrajni šolski svet v Logatcu, dne 16. grudnia 1897.

Št. 1592

o. šol. sv. Na jednorazredni ljudski šoli v Svibnjem pri Radečah je stalno ali začasno popolniti službo učitelja-voditelja z letnimi 450 gld., 30 gld. funkcijske doklade in 80 gld. stanarine. Pravilno opremljene prošnje za to službo naj se predpisanim potom semkaj vlagajo do 20. prosinca 1898. C. kr. okrajni šolski svet v Krškem, dne 13. grudnia 1897.

Št. 2135

o. šol. sv. Na jednorazrednici v Vrbovem je stalno oziroma začasno popolniti mesto učitelja-voditelja z dohodki IV. plačilnega razreda. Dotične prošnje je semkaj vlagati do dne 20. prosinca 1898. C. kr. okrajni šolski svet v Postojni, dne 23. grudnia 1897.

Listnica uredništva:

Prosimo, prerežite in preberite; ako Vam ugaja, obdržite 1. številko in pridobite nam vsaj še jednega naročnika; če se pa ne strinjate z našim programom, nam blagovolite vrniti 1. številko pod istim zavikom. Vsem, ki so z nami in zoper nas: Srečno in veselo novo leto!

Izhaja 1., 10. in 20. dne vsakega meseca ter stane za celo leto 4 gld., za pol leta 2 gld. in za četrt leta 1 gld. Udje „Slovenskega učiteljskega društva“ plačajo na leto 3 gld. naročnine in 1 gld. udnine. — Spisi naj se blagoizvolijo pošiljati odgovornemu uredniku (uredništvu) v Ljubljani, Šubičeve ulice št. 3; naročnino pa prejema g. Frančišek Crnago v Ljubljani (Barje). — Vse pošiljatev naj se pošiljajo franko. — Oznaniila in poslanice se računajo za celo stran 15 gld., pol strani 8 gld., 1/4 strani 5 gld., 1/8 strani 4 gld., 1/16 strani 2 gld.; manjši inserati po 8 kr. petit vrsta. Večkratno objavljanje po dogovoru. Priloge poleg poštine še 3 gld.

24014, VII, A, a

1898

UČITELJSKI TOVARIŠ

Glasilo „Slovenskega učiteljskega društva“

v Ljubljani

Osemintrideseto leto

Uredila:

J. Dimnik in E. Gangl

Izdavatelj in odgovorni urednik:

JAKOB DIMNIK

mestni učitelj

Natisnila R. Miličeva tiskarna v Ljubljani

